

ДРАГАН ЈОВАНОВИЋ ДАНИЛОВ

АРХИТЕКТУРА У ПОКРЕТУ

ЗАШТО ПЕСМА НЕМА РЕЧИ

Не причамо речима једни другима приче.
 Некад је све био било превише декоративно.
 Дуђе, барокне реченице процле су
 и заборављене, па сад се намеће питање:
 зашто песма нема речи?
 Да ли је мој град тамо одакле сам отишао
 или тамо куда сам се отишао?
 Све што сам презирао постало је још горе.
 На путу кроз дивљину продао сам самог себе.
 Дозволио сам граду да превише узме од мене.
 Колико дуца може појесити речи?
 Ох, много, много!
 Море је све речнике прогутало и ћутање
 сад стоји изнад учесника дијалога,
 изнад несложних наших гласова.
 Кад је све тихо и смирено, сумња подиже
 велике таласе.
 Речи су ту да их нико не види и не чује.
 Речи се чују једино у тренутку када издишемо.
 У песми, заправо, нема речи!
 Ништа није недостижно истини.

ВРТЛОГ

Тек са самоубицама цио скачу с мошова
неумионо зајочиње пролеће!

Гошова да нема дана а да припадници
Речне полицје не изваде из врилога
неког ко је одлучио да се својеволно
пробуди из живоша.

Црна стаиисика утврдила је да је
најкриичнији дан уторак.
Дунав са својим хировиим вировима
соро оииче, ваља се у мраку и односи
годишњи утољенички данак.

Само мрви могу видети голу збиљу –
пону у ноћи као киови свеица.

Какав сектакл! Каква добро обављена
прансакција с нишавилом!
Са реком која ће их након неког времена
избацити у сунчан дан.

ДАЛЕКИ, ТОПЛИ ПРОЗОРИ

Кад се зауици са опстелих докова
над којима се као уморни гаврани
надносе кранови, угледац у даљини
поиле прозо^{ре} замицљајући како
иза њих седе наге жене, песници које
још једино чишци с религиозним
оиизмом.

И док свештуца надолазећа киша,
замицлац добру вечеру, добар умор
једносавне речи које неко изговара;
памо неко некога можда једе; или леже
љубавници крај својих забора^вених
пшела, одбачених јер вице не сидају
у глумачку поделу.

Миљама пућујући ка далеким, тојлим
прозорима који изгледају као да ће
побећи јер се иза њих скрива нека
незаслужена добродина; ипак, не напуштају ме
слућња да иза далеких, тојлих прозора
посијоји неко из чијеј шела рајска тојлина
зрачи; и тада се изнова претварају у оно
осамљено дечака који је некада
у осветљеној соби слушао Шуберта, и кроз
прозор гледао у мрак тежак попут иловаче.

ХИМНА СУМРАКУ

То је оно време кад се дан претвара
у ноћ и ништа се око мене више не таласа;
тад слућње и привиђења станау зајезајући
своју невидљиву ужад, а моја писаћа
машина намах ме претвара у пијанисају.

С прохладним ветром на реци ступају се
сумрак на ојнастим крилима слетих мишева,
а на своју велику срамоту, тешици пацови
излазе из шахтова, обнажујући ругобу светила.

Ноћне птице не претварају с немудрим разговорима.
Ненадано, олацава се сова, баца она, под
меким перјем, и њен хук сумрак преображава
у носалгични фад.

Нас који немамо дом, сумрак на перјане
јасуке преводи да на њих ступимо главе;
наги, гнездимо се у соби ношеној крилима,
и свако од нас сад има руке оног другог.

ОЛОВНЕ РЕЧИ

Будим се и већ ме чекају:
оловне речи, увек досијжне,
прогурају се у први план како би нас

ѿовукле на дно: чак и кад је зимска ѿицина
 у шумама јасно чујем себе како их
 изговарам: и како их ѿи узвраћац:
 узајамно окруѿне, оловне речи нису
 у бунарима, глумим ѿећинама и вечиѿо
 заѿвореним књиѿама: улазе у нас као сумрак,
 обиѿавају ѿу, у закаснелом кајању,
 у ваздуху, између нас, сѿрѿљиве и оѿѿорне,
 неѿробојне у својој ѿисуѿносѿи,
 ѿосѿојане у ѿоме цѿѿо су изван себе
 (ѿѿо је архиѿекиѿура у ѿокреѿу):
 оловне речи су нам као домовина: сумрак
 нам је као језик: као сав доѿуцѿѿен видик:
 збоѿ оловних речи исѿацѿѿамо недогледну
 казну: и еѿѿо, ѿу се закључује исѿѿраѿа
 о оловним речима: о ѿрвом наѿѿем заѿрљају:
 као и о ѿоследњем.

СЛОВА С НЕБА

Залазим у ѿрад као у ѿрвобиѿну шуму!
 Минуѿе сѿори, ѿѿеѿки дани у којима
 се ницѿѿа није моѿло доѿодиѿи: чамоѿѿиња се
 задуѿо бејаѿе склонила у скривене куѿове,
 а сад у ѿолумраку ѿолубарника на Дорђолу
 најѿреѿек је нечеѿ уздрхѿалоѿ: однекуд,
 ѿолубар држао је ѿридику о ѿресима и ѿаклу:
 најдревнија од свих радосѿѿу окренуѿа је
 наоѿако: несѿајемо – ѿако је, ако се не варам,
 ѿоворио чика Гаврило Амброзић.
 Мицѿљах, није далеко од исѿине да ѿѿо знају
 и ѿеѿови ѿолубови цѿѿо имају чисѿѿа срца и добре
 намере: они ѿуѿућу, сацѿаѿѿавају се, нико не зна
 какве абере ѿреносе и цѿѿа казују ѿудским
 уѿѿима: када срѿски језик једноѿ дана буде
 заборављен, књиѿе и библиоѿеке када изѿоре
 једино ће ови дорђолски ѿолубови, за дивно чудо,
 насѿавиѿи да ѿа ѿамѿѿе: линѿвисѿи ће, дакле,
 уз ѿихову ѿомоћ сачуваѿи изѿубљени језик
 уѿаѿѿеноѿ народа коме еѿѿолози виѿѿе неће знаѿи
 име и ѿредаѿи ѿа неком новом, ѿросвеѿљеном

добу: јер, ђолубови су ђосебан народ који доноси
слова с неба: речи, засиђурно, нису насѡале од
великођ ђраска, неђо од дрхѡања ђолубиђих срца,
неђде у ђолуѡама.

АЛБАНСКЕ НЕВЕСТЕ

Шѡа је истѡиниѡѡ,
и у ѡѡа се јоѡ може вероваѡи?
Ко сме, а ко не сме да се сѡусѡи с неба?

Тачно је, били смо зимус у ѡом албанском
селу: дуђо смо ђуѡовали неђосѡѡљубивим
ђределом: сеђам се ђолемих ђавранова,
божиђих аваѡара, ѡѡѡ су ходали налик на
веѡшера не из некођ заборављенођ раѡа:
вејало је, ђахуље су леѡшеле несѡрасно
ђѡѡѡи какве беле азбуке, мођуђе, ѡѡираху се
да се уѡрљају ђрљавѡѡѡином са земље.

С браѡом – нежењом бејам се комбијем
заѡѡѡѡ ђо невестѡу: забиѡа албанска села
ђрави су расадници недодирнуѡѡих девојака,
неисцрѡни архиви недосѡјајања.

И данас се ђуѡим од јасних слика: видим
браѡѡу изабраницу: у њеним очима има једна
мачка која се јоѡ није ђробудила: видим
ђразнични свеѡ ѡкуѡљен исѡред убође камене
куђе која виѡе засиђурно неђе биѡѡи њен двор:
ѡца и мајку ѡѡѡ ће за који саѡ ѡдлазак кђери
ђѡнеѡѡи у срцу као уѡеху и као сузу: њих Госѡод,
ѡиђледно, није ѡсудио на ђроклеѡѡѡво сувих ѡчију.

Тело мођ браѡа ђреѡварало се у ѡсмех, у буђење
из ружнођ сна: до јуче, албанска невестѡа била је
невидљива за свеѡ, а сада њено лице налик на
злаѡник
који ѡѡ наједном ѡсвеѡѡи дуѡу, ђѡсѡало је збиља:
и ѡѡ ће ђрајаѡѡи до Судњеђ дана.

*Ејџо, колико високо се може појетџи жеља:
ејџо, како се с белином иде на венчање, на исповесџи:
крчаџ чека извор, а свако џело свој пожар:
заједно џевамо увек када будимо мрџиве.*

НЕКРОЛОГ

*Доказујући како се људски род
доброно разликује од џацова, џворова
и свиња, највећма се поџеже реч љубав.*

*С мноџо џеатџарске џомџе (као да се
неџџо уојџџџе може знаџи о џом, безмало
нејознаџом верском феномену, и као да се
може умреџи у лејџџџи) џесниџи се забрбљали
о Трисџџану и Изолди, Фаусџџу и Греџџиџи,
дабоме, и о заљубљениџима из Вероне.*

*А да ли је Соломонова Пјесма над џјесмама
узвиџџениџа од љубави џацова и џацовџиџе
у канализаџиџи џџџо воња џо измеџу?
И џо чему је џџо ноћно џаџуџџање с најдраџом
замамниџе од џуџуџџања џолуба и џолубиџе
у џолубарниџу на Дорђолу?*

*Накнадно књижим: мало је нове сџознаје
у овој, џаџореџи научној обласџи: све звучи
џужно поџуџџи џасије: исџџини за вољу, љубав
џрема блиџњем џрисуџџниџа је код џацова
и џолубова неџо код људи: и џу би за сваџда
ваљало завезаџџи џубиџу.*

*Тек, осџџаје нам да се најџокон сџоџџџи,
џомиримо с џџим џџџо нам није био дозвољен
џрисџџуџи кад је Ное своју барку џреџџварао
у зоолоџџи врџи.*

ГОВОР ИЗ ДУБИНА

Превице си пѣсама из мене ишчуѣо!
Ти, шѣо све драмске пѣриѣѣије иицеи,
режисраи и нама дајеи да их иѣрамо како би
лакѣи поднели вечности, добро знаи да
моје сѣруне пѣреѣере и док ѣуѣим.
А ја знам да пѣамо ѣде Тебе нема
пѣочиње пѣусѣолина на којој се окуѣљају
ѣаврани, пѣресѣари за женидбу.
Нисам вице у сѣаром калуѣу,
сѣреман за пѣежак час ливеѣа.
Нема крила која моѣу поднеѣи пѣежину
моје обнаженосѣи.
У оѣледалу је неко ко је пѣрисиѣен
да личи на мене.
Дух коѣа нема ни у једној евиденцији.
Најелоквенѣији је онај који вице
не ѣовори.
Не радим с речима, ја се од ѣих чисѣим.
Ево ме у дубини, меѣу рибама,
маѣе ѣреѣним од ѣуди.
Нема среѣноѣ свеѣа, има само
пѣеѣких сведока.
Једино ноѣ над морем разуме све шѣо чује.
Не куѣај вице. Неѣе биѣи одзива.